

К. е. н. Гвініашвілі Т. З., Лящук Д. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

У процесі управління рухом матеріальних ресурсів беруть участь функціональні підрозділи підприємства, що викликає необхідність врахування характеру поповнення і обліку обсягів матеріалів по службам підприємства. В випадку планової зміни норм витрат матеріальних ресурсів інформація від технічних служб підприємства надходить по підрозділах із зазначенням відповідального виконавця, а також направляється аналітичним відділам для обліку зазначених змін по службам і аналізу причин їх виникнення. При цьому звіти про поточні витрати виробничих запасів складаються по кожному цеху.

З метою виявлення напівфабрикатів і не закінчених у виготовленні виробів щомісяця проводиться оцінка незавершеного виробництва за нормативною собівартістю, включаючи витрати попередніх цехів.

Для оперативного виявлення відхилень фактичного споживання від норм витрат матеріалів здійснюється регулярна звітність по кожному виконаному замовленню і контроль за використанням у виробництві за обсягом, якістю і термінами [1, с. 81]. Удосконалення режиму забезпечення робочих місць необхідними матеріалами, зниження ризику виникнення додаткових матеріальних витрат, пов'язаних з порушенням режиму підготовки матеріалів до споживання, дозволить виявити резерви зниження собівартості продукції.

Оформлення замовлення на поставку необхідних матеріалів здійснюється за окремими його видами з зазначенням параметрів, кількості і термінів отримання. Тому важливим є регулярний оперативний облік поповнення і витрачання окремих видів запасів, їх фактичної наявності на складі і робочих місцях. При відпустці матеріалів для заміни оформляється спеціальна вимога, що враховується при коригуванні поточної потреби в окремих видах матеріалів. Кожен вид управлінського обліку має власну систему управлінських даних, що включає формування обліку

витрат, систему управлінської звітності та систему показників оцінки результатів діяльності.

Результати управлінського обліку витрат, пов'язаних з матеріальним забезпеченням виробництва, згодом використовуються у взаємозв'язку з іншими показниками в системі управління підприємством. Так, звіт про рух товарів по складу, який призначений для прийняття рішень про час і розмірах закупівель, може містити показник діяльності складської служби, виражений коефіцієнтом відповідності фактичного рівня запасів необхідному.

Організаційно-господарські зв'язки між структурними підрозділами проявляються у вигляді забезпечення цехів засобами виробництва, збуту, передачі деталей, вузлів, заготовок для подальшої переробки. Стимулювання поліпшення результатів діяльності окремих підрозділів необхідно для здійснення прибуткової діяльності підприємств, мотивація якої ослаблена в даний час, оскільки, підприємства не мають достатнього рівня мотивації для забезпечення їх ефективної роботи.

Виробництво продукції окремими партіями або по замовленням викликає складності в забезпеченні матеріальними ресурсами. Тому на стадії укладання господарського договору необхідно передбачити механізм стимулювання виконання постачальником своїх зобов'язань, а також умови фінансової відповідальності за порушення договірних зобов'язань. Необхідною умовою є також встановлення персональної відповідальності за забезпечення виробничого процесу необхідною сировиною, матеріалами та комплектуючими виробами.

Ефективність використання санкцій в системі управління виробничими запасами при порушенні та відхиленні від необхідного режиму залежить від дотримання наступних умов [2, с. 209]:

- 1) поширення системи матеріальної відповідальності на основне виробництво, апарат управління і інші підрозділи підприємства;
- 2) відповідність претензій конкретних господарських умов, їх попередньої систематизації, чітке визначення процедури пред'явлення і розгляду претензій.

Для підвищення дієвості стимулювання і відповідальності за виконання зобов'язань усіх рівнів управління рекомендується виконувати регулярну перевірку стану нормативної бази, розробку і обґрунтування діючих норм витрат матеріалів.

Результативність функціонування системи управління запасами у виробництві забезпечується шляхом створення умов, що стимулюють до ефективної діяльності. Мотивація управління запасами передбачає застосування спеціальних процедур і прийомів, реалізація яких забезпечить регулювання організаційно-економічного механізму системи. В ринкових умовах розробка і застосування такого механізму дозволить підвищити ефективність формування і використання запасів матеріальних ресурсів суб'єкта підприємницької діяльності.

Застосування автоматизованих систем управління, що набули широкого поширення в західній економіці, дозволить здійснювати процеси організації та контролю управління запасами у взаємозв'язку з усіма виробничими процесами.

Ефективне здійснення функцій системи управління запасами може стати можливим тільки при використанні управлінських інструментів, які забезпечать її гнучкість і динамічність. При цьому встановлення зв'язків між елементами має здійснюватися за допомогою комунікаційних процесів на основі інформації внутрішнього і зовнішнього обліку і звітності, достовірність яких сприятиме прийняттю об'єктивно обґрунтованих рішень.

Список використаних джерел:

1. Grynko T. Organisational and economic mechanism of business entities' innovative development management / T. Grynko, T. Gviniashvili // Economic annals-XXI, 2017. – №165 (5-6). – P. 80–83.
2. Velychko, O., Velychko, L. (2017). Logistical modelling of managerial decisions in social and marketing business systems [Електронний ресурс]. Journal of International Studies, Vol. 10, No. 3, pp. 206–219. – Режим доступу : http://www.jois.eu/?366,en_logistical-modelling-of-managerial-decisions-in-social-and-marketing-business-systems